

stor, og at den skulde stryges o. s. v. og dermed var man færdig med den Lovbestemmelse. Det volbte ingen Banskfigheder, Folk kunde saa begrebe. Viserne paa Kornet efter det nye Maal. Men anderledes forholdt det sig, hvor det gamle Maal brugtes til saadanne Ydelse, som Landgilde og Tiende. Der kunde der ikke foreskrives, saadanne Regler. Det Maal var forskjelligt for de forskjellige Egne, og der gik f. Ex. paa sine Steder 20 Skjæpper paa en Lønde og paa andre Steder 18 Skjæpper. Man maatte naar man skulde reducere disse Afgifter, for det første reducere de forskjellige Skjæppemaal saaledes, at man fik et ensartet, men dernæst, da der ydedes Lopmaal, maatte man tillige reducere dette. Herom handles der i et kongeligt Brev af 9de Januar 1672, og et andet af 10de September 1672, som foreskrive, at der skal arbeides hen til, at man faar eet Maal og Bægt over hele Riget, og Lønderne at maatte stryges, samt derudi gaae 8 Skjæpper. Men, hedder det, hvis Landgildemaal sig belanger, som er Lopmaal, at der enten maatte være een Skjæppe eller en halv Skjæppe til Loppen, eftersom godt kunde eragtes, paa det den Fattige kunde vide, hvad han skulde yde" o. s. v. Ved det kongelige Brev af 10de September 1672 gives der Frihed til at bestemme Lopmaalet, idet det hedder, at Kammerkollegiet skal erklære sig om Maaden, paa hvilken det Lopmaal til en vis Kvantitet kunde blive reduceret, saa at ingen Beskommende derved blev forfaet. Som det høie Thing altsaa vil se, fete Reduktionerne paa den Maade, at man reducerede Skjæppemaalet for sig og Lopmaalet for sig. Reduktionstabellerne for Skjæppemaalet indeholdt i en Forordning af 30te August 1787. Resultatet heraf bliver efter min Opfattelse, at man savner at Hjemmel til at paastaa, at Opmaalet er Erstatning for Kornets Indsvinding. Paa den anden Side tror jeg, som sagt, at det kan være tvivlsomt, om man virkelig i Forordningen af 1698 har Hjemmel til at paastaa, at der ved Ydelsen af Tienden, naar den er bestemt til et fast aarligt Væderlag, skal erlægges Opmaal. Det synes, at det allerede maa være paafaldende, at der i denne Forordning af 1698 skulde være truffet en Bestemmelse med Hensyn til Tiendens Afløsning, da det jo dog er en given Ting, at der paa den Tid aldeles ikke var Tale eller Rænk om nogen Tiendeafløsning. Det er først langt senere, at man begyndte at tænke derpaa. Den første Bestemmelse af almindelig Natur, jeg har truffet derom, findes i Instruxen for Landvæsenstommisærerne af 1768, men denne Foranstaltning førte ikke til Videre. Det er først efter, at den store Landvæsenstommision havde taget Sagen i sin Haand, og man havde faaet Indbydelsen af 1796 og Forordningen af 1810, at det virkelig blev til Udv. Tidligere var der ikke Tale om nogen saadan Afløsning af Tienden. Efter min Mening maa det

derfor være utvivlsomt, at naar Forordningen af 1698 udtaler, at der skal ydes Opmaal paa Tienden, saa maa derved være forstaaet Tienden i en anden Forstand end den, hvori dette Ord nu tages, og der kan ikke let være nogen Tvivl om, hvad det er, der sigtes til. Der er navnlig efter Loven en særegen Maade, hvorpaa man kunde komme til at tale om Tienden i Skjæppen. Det var nemlig ved den saakaldte Bortfæstning og Bortforpagtning af Tienden. For dette Forhold antager jeg, at det er, at Opmaalet er foreskrevet; men, saa vidt jeg skjønner, er det noget helt Andet end den senere Tiendeafløsning. Ved Bortforpagtning af Tienden, eller ved Bortfæstning, som det almindelig kaldes, bliver nemlig Tiendeyderen ikke befriet for at yde Tienden in natura. Denne Forpligtelse vedbliver han at have og yder i Reglen stadig sin Tiende in natura til Fæsteren. Fæsteren, som oftest en Sedegaardseier, erlagde derimod sin Fæsteafgift med Korn i Skjæppen, og med Hensyn til denne Ydelse er det, at der har været givet en Bestemmelse om Opmaalet. Det er ogsaa ganske naturligt, at Opmaalet sigter derhen. Det er en aldeles lignende Ydelse som den gamle; men man kunde i Grunden gjerne kalde det en Landgildedydelse. Smidlertid er det jo vist, at det i den senere Tid er blevet forstaaet saaledes, som om Bestemmelserne i Forordningen af 1698 vare ligefrem anvendelige paa de senere Tiendeydere. Jeg tror, det beror paa en Feiltagelse; men jeg skal ikke komme nærmere ind paa de Spørgsmaal, som dette kunde give Anledning til; jeg skal blot antyde, at, hvis det virkelig skulde forholde sig saaledes, at det beror paa en Feiltagelse, naar man har oversørt Opmaalet fra Tiendefæsteafgiften, Landgildet, eller hvad man nu vil kalde det, paa Ydelsen af Tiendevederlaget i Skjæppe, vil der optaa forskjellige Retsspørgsmaal, som kunne være af temmelig tvivlsom Bestaffenhed. Det vil jo stille sig forskjellig, eftersom der i Tiendekontrakten eller ved Tiendekjendelse ikke er fastsat Noget om Opmaalet, da staa Spørgsmaalet for saa vidt aldeles aabent, eller om der er truffet Bestemmelse ved Tiendekontrakt eller Tiendekjendelse om Opmaalet, da vil Spørgsmaalet være det: hvilken Betydning kan det tillægges, at der er vedtaget eller ved Kjendelse fastsat en Bestemmelse om Opmaalet, medens det strengt taget ingen Hjemmel har i Loven. Disse Forhold tror jeg ikke, man kan klare ved almindelige Lovbestemmelser. Derimod tror jeg, at det Korrekte vilde være, om man havde fulgt det Forslag, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgfreds (Nimestad) havde stillet til 2den Behandling om at lade Slutningsbestemmelsen i § 1 udgaa. Jeg har ikke villet stille noget Forslag om at lade dette Lovforslag gaa til Udvalg paa et saa sent Stadium. De ærede Forslags-